

Per **Maite Serra-Franco**

Una niera de ferrericos parasitada per un ferreric blau, sensiblement més petit. Rafael Barrientos.

La picardia dels ferrericos

Un grup d'Investigadors del Museu Nacional de Ciències Naturals (MNCN-CSIC) i de la Universitat de Castella-la Manxa (UCLM) han descobert que els ferrericos blaus, *Cyanistes caeruleus*, i els ferrericos, *Parus major*, s'engenen mútuament per tal d'aconseguir que una sola femella criei els pollets d'ambdues espècies, un comportament que els investigadors han anomenat "parasitisme de posta". Sembla que, baix determinades circumstàncies, com ara l'escassetat de llocs adequats per a nidificar, els ferrericos activen aquest comportament.

Sembla també que les conseqüències d'aquest 'parasitisme' poden diferir entre les dues espècies, possiblement a causa de la diferència de mida que hi ha entre elles. A l'hora de niar, els *Parus major* ocupen els nius dels *Cyanistes caeruleus* que, davant el risc de ser atacats, fugen del niu deixant allà els seus ous.

Per la seva banda, els *Cyanistes caeruleus* podrien dipositar algun dels seus ous en un niu de *Parus major* deixant que sigui l'altra espècie la que tregui endavant a tots els polls. Es tracta d'una adopció forçada. Els aucells que creixen fora del seu entorn habitual creuen que pertanyen a aquesta altra espècie, aprenen els hàbits dels seus germans adoptius com ara la seva forma de cantar, com cercar aliment o com seleccionar el millor lloc per a niar. Aquest aprenentatge els podria suposar un avantatge evolutiu, ja que, d'adults, els pollets serien capaços d'accedir a més recursos. Altres estudis indiquen que mentre els *Cyanistes caeruleus* corregeixen posteriorment el seu error quan abandonen el niu, i aprenen a comunicar-se amb els seus propis congèneres, els *Parus major* segueixen pensant que són *Cyanistes caeruleus* arribant fins i tot a tractar d'aparellar-se amb l'altra espècie quan són adults.

Aquest comportament, que sembla ocasional, podria ser l'inici

d'un canvi evolutiu. Potser sigui el primer pas d'una futura estratègia reproductiva de parasitació de posta entre ambdues espècies. El cas és que finalment, sembla que són els petits els que treuen més avantatges d'aquest parasitisme de niuada de doble direcció.

Rafael Barrientos, R., Bueno-Enciso¹, J., Serrano-Davies, E. y Sanz, J.J. . (2015) Facultative interspecific brood parasitism in tits: a last resort to coping with nest-hole shortage. *Behavioral Ecology and Sociobiology*. DOI: 10.1007/s00265-015-1972-3

Un albatros s'ha convertit en l'aucell reproductor més vell

L'au salvatge més longeva coneguda al món va tornar ser mare el novembre passat per 40ª vegada. Un albatros (*Phoebastria immutabilis*), de nom Wisdom (saviesa), de més de 65 anys va surar una cria de nom Kukini (que en hawaïà significa 'missatge') a les Illes Midway, Hawái (EUA).

Identificada per primera vegada el 1956, Wisdom és un dels gairebé un milió d'albatros de Laysan que nien a l'atol·ló de les Illes Midway. Aquesta espècie és coneguda per la seva llarga longevitat, però Wisdom sembla que vol trencar tots els rècords establerts ja que si tenim en compte que, al llarg de tota la seva vida, Wisdom ha pogut volar més de 4 milions i mig de quilòmetres, el seu desgast i supervivència són, a més a més, un valor afegit (serien fins a sis viatges d'anada i tornada des de la Terra a la Lluna, segons Bruce Peterjohn, cap del Laboratori Nacional d'Anellament d'Aus).

Wisdom, The Laysan Albatross: <http://www.fws.gov>

El virot petit vola cap a la seva extinció

Es virot petit (*Puffinus mauretanicus*) és l'aucell més amenaçat d'Europa i es dirigeix cap a l'extinció segons un estudi realitzat pel Grup d'Ecologia de Poblacions de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (Imede), de la Universitat de les Illes Balears (UIB) i el Consell Superior de Recerques Científiques (CSIC). Conforme aquesta recerca, si no canvia res, es virot petit desapareixerà de Balears en un termini de sis dècades, ja que la seva supervivència anual és extremadament baixa. Tot apunta a

Wisdom, amb el seu pollet. Midway Atoll National Wildlife Refuge.

les captures accidentals en arts de pesca com la seva principal causa de mort.

El virot petit cria exclusivament a l'arxipèlag balear. Una vegada finalitzat el període reproductor els

exemplars es desplacen cap el Mediterrani occidental i d'allà cap a l'Atlàntic, voltant la península Ibèrica, arribant també a les costes del Regne Unit, el sud d'Escandinàvia i el nord d'Àfrica. D'acord amb la informació

Virot petit. Pedro Trejo.

acumulada al llarg de diversos estudis i treballs de camp, el problema afectaria a tot l'àmbit de distribució de l'espècie, que inclou el Mediterrani occidental i l'àrea atlàntica europea, la qual cosa reforça la necessitat imperiosa d'abordar aquest problema de forma immediata.

Meritxell Genovart, José Manuel Arcos, David Álvarez, Miguel McMin, Rhiannon Meier, Russell B. Wynn Tim Guilford y Daniel Oro Demography of the critically endangered Balearic shearwater: the impact of fisheries and time to extinction Journal of Applied Ecology. 8 de marzo. doi: 10.1111/1365-2664.1262

<http://imedea.uib-csic.es/>

Ocells “meteoròlegs” que detecten tornados amb antelació

Un estudi publicat a la revista Current Biology ha analitzat el comportament i la capacitat que té la bosquerola d'ales daurades, *Vermivora chrysoptera*, un petit aucell migratòri que viu entre Amèrica del Nord i Amèrica del Sud, per a detectar fenòmens meteorològics adversos

Els investigadors varen poder observar, intrigats, com aquestes aus abandonaven de sobte el lloc en el qual anaven a passar l'època

reproductiva, quan just acabaven d'arribar després d'un llarg viatge en el qual havien recorregut quasi 2.500 quilòmetres de distància. Tot i així les aus van fugir de la zona amb més de 24 hores d'antelació abans que arribàs la tempesta. Els autors creuen que les aus detectaren l'arribada de la pertorbació gràcies als infrasons associats a aquest tipus de fenòmens meteorològics.

Els resultats d'aquest estudi també suggereixen que les aus poden mostrar també certa flexibilitat a l'hora d'escollir la seva ruta migratòria quan es presenta un esdeveniment imprevist, la qual cosa probablement els podria suposar un avantatge adaptatiu vers el canvi climàtic (segons pensen els científics, l'escalfament global contribuirà a que es produeixin amb més freqüència fenòmens meteorològics extrems). No obstant això, tot i que la seva capacitat per canviar els plans de ruta els pot ajudar a sobreviure, aquest comportament presumiblement farà també que gastin més energia i temps. Energia i temps que haurien de dedicar a la reproducció.

Teresa G. Pájaros ‘meteorólogos’ que detectan tornados con antelación. <http://www.elmundo.es/>

Vermivora chrysoptera. Brandon Holden.

Les petites aus també prefereixen viatjar amb amics

Fins ara els científics havien observat que determinats aucells, de gran mida, mostraven certa sociabilitat entre ells. Ara, un nou estudi mostra que aquesta peculiaritat també s'observa entre aucells més petits com ara els llunots (*Carduelis spinus*), aucells passeriformes de la família dels fringílids, que són capços d'establir vincles durant anys i desplaçar-se de forma grupal a grans distàncies. Aquesta familiaritat podria afavorir la reproducció i facilitar els processos d'adaptació local.

Una particularitat important d'aquesta espècie, és que són nòmades, a diferència de les cadeneres (*Carduelis carduelis*) o els verderols (*Carduelis chloris*), de manera que cada any els seus individus es desplacen a un lloc diferent. Els resultats varen demostrar que els llunots podien romandre junts dins el mateix grup fins a quatre anys seguits i podien recórrer plegats distàncies de fins a 1.300 quilòmetres, tant si eren grups mixtos (mascles i femelles) com grups dels mateix sexe.

L'estudi també revela que els individus prefereixen aparellar-se amb exemplars que els resultin familiars, el que pot suposar un important mecanisme d'adaptació local. Per aconseguir-ho, sembla que el requisit és que els individus interaccionin durant llargs períodes de temps, cosa que, com demostra la investigació, també compleixen aquestes aus de petita mida.

Juan Carlos Senar et al. “Do Siskins have friends? An analysis of movements of Siskins in groups based on EURING recoveries” Bird Study 62(4): 566-568. 12 de octubre de 2015 DOI: 10.1080/00063657.2015.1089836

Els virots grossos del Pantaleu

Investigadors del grup d'Ecologia de Poblacions de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (Imedeia CSIC-UIB) han publicat a la revista 'Biological Conservation' un nou estudi que adverteix del risc que pateix l'estabilitat de la colònia de virot gros (*Calonectris diomedea*) a l'illot mallorquí d'es Pantaleu. L'estudi, liderat per la Dra. Ana Sanz-Aguilar,

Carduelis spinus. Johan Stenlund.

conclou que “a causa de les elevades taxes de mortalitat actuals del virot gros, la població no pot mantenir-se

per ella mateixa” i “la seva estabilitat es deu al fet que cada any arriben exemplars foranis a l'illot que salven

la colònia de l'extinció’. Així, s'apunta al fet que “gràcies a un seguiment exhaustiu d'aquesta colònia, duit a terme ininterrompudament des de l'any 2001 per l'equip del Imedeia (CSIC-UIB), s'ha pogut conèixer quina és la dinàmica d'ocupació dels nius i estimar els principals paràmetres demogràfics de l'espècie: supervivència, reclutament i edat de la primera reproducció. L'estudi assenyala que al Pantaleu, el nombre de parelles reproductores de virot gros s'ha mantingut més o menys estable als últims 15 anys, no obstant això, i com precisa Sanz-Aguilar, “estudis previs varen indicar que la mortalitat d'individus reproductors és alarmantment alta”. Així, “gràcies a les estimes de paràmetres demogràfics i a la utilització de models poblacionals, s'ha pogut avaluar la capacitat intrínseca de la població per a auto-mantenir-se, créixer o decreixer”.

Sanz-Aguilar, A.; Igual, J.M.; Tavecchia, G.; Genovart, M.; Oro, D. 2016. When immigration mask threats: The rescue effect of a Scopoli's shearwater colony in the Western Mediterranean as a case study. Biological Conservation:198, 33–36. doi:10.1016/j.biocon.2016.03.034

<http://imedea.uib-csic.es/> •

Virot Gros, *Calonectris diomedea diomedea*, del Pantaleu. Ana Sanz-Aguilar.